

Torben Andersen, *DSB godsvogne 1945-1965, 1. del. Litra G til U, TpT, 2016, illustreret, 144 s., ISBN 978-87-99-2594-9-6, vejl. pris: DKK 450,-*

Der findes en detailviden blandt togentusiaster, som er uovertruffen. Jernbanen.dk bugner af detailoplysninger – ikke altid helt rigtige – men det udgør i det store og hele en fantastisk samling af detaljeret viden. Banebøgers udgivelser er tilsvarende sprængfyldt med data, og det gælder også denne bog fra TpT. I forordet peges der på, at et naboland som Tyskland er langt bedre forsynet med håndbøger om rullende materiel, og at denne udgivelse skal ses som supplement til Banebøgers serie om person- og godsvogne (vel også om trækraften – motorvogne og lokomotiver?). De tusindvis af godsvogne, der har kørt på de danske skinner, er således nu (atter) blevet taget op som emne for en serie bøger.

Første del af bogen tager sig af de lukkede godsvogne og anden del af de åbne vogne. Der indledes med et historisk rids, som går direkte i detaljen med vogntyper. Her kunne denne anmelder have ønsket sig en kort perspektiverende indledning, som måske tog stilling til, at godsvognene – især de lukkede kvæg- og kølevogne – afspejlede landbrugslandet Danmarks produktion. Denne relation og sammenhængen med andre industrier bliver faktisk beskrevet – men først ca. en fjerdedel inde i bogen. Netop dette illustrerer, at bogen rummer et spændende indhold, som er sat i en historisk sammenhæng, men også at bogens format spænder lidt ben for at få det formidlet.

Det er sympatisk, at der udgives håndbøger om allehånde typer af rullende materiel i Danmark gennem tidene. Især kan de være til stor nytte for forvaltere af den fysiske kulturarv og dermed Danmarks Jernbanemuseum. Men vi er jo ikke et stort publikum, og i virkeligheden er denne type bøger nok mest skrevet til den mere end almindeligt interesserede læser. Og det er fint. Men når tanken bag en udgivelse udtalt er at være håndbog, så forpligter formatet. Hvordan er så dens evner i den henseende? Som udgangspunkt bør en håndbog være indrettet, så man let kan tilgå de oplysninger, man søger. Et nødvendigt værktøj er derfor altid et register, som desværre mangler.

Det skal dog fremhæves, at der som noget nyt i genren er en – om end meget kort – angivelse af anvendte kilder og litteratur, hvilket jo er rart, hvis man vil dykke videre ned i emnet, og nødvendigt, hvis udgivelsen skal forlenes med autoritet (et noteapparat er der dog desværre ikke fundet plads til). Bogen fungerer bedst som håndbog i de afsnit, der gennemgår vognene litra for litra.

Det fremgår, at bogens kerne er en samling af artikler fra *Lokomotivet*, som nu er samlet og opdateret. Det er selvfølgelig fint at samle viden, men man burde have tænkt større og omkalfatre artiklerne, så resultatet fremstod som en bog – og ikke en samling artikler. Bogen har således et uegalt præg, og kapitelinddelingen er uklar, og som det

tit er tilfældet i genren, er den svær at læse i lange stræk. Det betyder også, at der kommer uhensigtsmæssige gentagelser – bl.a. i kapitel- og afsnitsoverskrifter – vi hører f.eks. ofte om Interfrigo.

Man kan også spørge, hvorfor tidsrammen er 1945-1965? Der er påtænkt en del to rummende private vogne, som senere indgik i DSBs vognpark, og et tredje bind, der rummer tiden fra 1966. Men når tidsrummet fremstår ubegrundet, opstår spørgsmål som: Hvorfor ikke begynde med begyndelsen? Hvorfor ikke privatvogne, der aldrig var DSB? Og så videre. En afgrænsning er altid nødvendig, men skal begrundes. Enkelte kapitler holder sig dog heller ikke til tidsrammen, men skitserer berettiget en forhistorie, og hvad angår de åbne godsvogne, som oftest var bygget længe før den valgte periode, kan afgrænsningen undre.

Det er en imponerende pris, man kan opnå ved salg af i virkeligheden meget specialiserede udgivelser som diverse materielgennemgange, som Banebøger og her Lokomotivet leverer. Det er derfor synd, at der ikke er lagt større kræfter i layout og opsætning. Dette har forfatteren angiveligt selv stået for, men anmelderen synes, at for at kvalificere til bogudgivelse bør der være et andet udtryk end avisartiklens.

René Schrøder Christensen